

[A. C. Normann.]

grunde til at nære betænkeligheder ved sider af dette forslag, men forslaget virker ikke modsat sin hensigt vedrørende renten af den grund, at lånet ikke vil skade renteniveauet, fordi lånet overflødiggør, at staten skal låne et tilsvarende beløb på lånemarkedet.

Det ærede medlem hr. Axel Kristensen mente også, at lånet vil ramme dem, der lever mest fornuftigt og forsvarligt, altså dem, der i forvejen sparer op; men det samme kan vel faktisk til enhver tid siges om alle skatter og alle former for bunden opsparing.

Det ærede medlem hr. Aksel Møller sagde om stabiliseringslånet, at når staten er i en situation som den, vi nu befinder os i, og hvori den skal optage tvangslån, er det ikke forsvarligt samtidig at yde lån til bestemte erhvervsgrupper — sådan forstod jeg det ærede medlem. Men også i venstres og de konservatives regeringsperiode var landet i den situation at skulle optage tvangslån, og i den tid florerede statsudlånene som ingen sinde før.

Oppositionens ordførere har nu i dag fremført deres anskuelser. De har anført en række synspunkter vedrørende den politik, som de tænker sig skulle føres. Det var hovedsagelig synspunkter i al almindelighed, bortset fra tanken om en deponeringsordning omfattende betydelige vareområder. Såvel denne tanke som de øvrige synspunkter må nu indgå i de kommende overvejelser, men der kan dog måske være grund til med det samme at gøre opmærksom på, at en sådan deponeringsordning i hvert tilfælde i begyndelsen vil betyde yderligere kreditstramning og renteforhøjelse og tillige en forhøjelse af priser og omkostninger. Vi har ikke alle her i tinget glemt, hvordan aviserne under den tidligere deponeringsordning var fyldt med annoncer fra folk, der ville give 15 og 20, ja, op til 30 pct. i rente for at skaffe sig midler til at klare deponeringsordningen med.

Hvis nogen spurgte mig, om jeg nu også turde garantere for, at denne samlede regeringsplan er tilstrækkelig virkningsfuld til at sikre stabile valutaforhold, ville jeg formentlig uden omsvøb svare benægtende. En sådan garanti kan ingen ansvarlig

politiker udstede, for vi kender ikke den kommende tids økonomiske bevægelser ude i den øvrige verden. Men uanset disse bevægelser vil hvert enkelt led i planen efter min opfattelse få sin egen nyttevirkning, som sammenlagt og alt andet lige skulle have mulighed for at øve en sådan indflydelse på opsparingen og dermed på investeringerne og eksporten, at et håb om fremgang må være berettiget.

I agitationen imod de sidste to regeringers kriseforlig har et almindeligt og vist desværre virkningsfuldt tema været det, som nu ser ud til at skulle genoptages i agitationen imod den her foreliggende kriseplan, nemlig at nu har de to sidste regeringer bebyrdet befolkningen med alle disse ubehagelige ting, og det har ikke hjulpet noget, det kan enhver se deraf, at vi stadig har valutavanskeligheder. Vi er ikke kommet ud over vort besvær, og altså har befolkningen båret de byrder, regeringen har væltet ud over den, forgæves. Hvis man nu sagde til en privatmand i tilsvarende vanskeligheder, en privatmand, som også huggede i det, og som havde besvær med at få rettet sin økonomiske stilling op: alle dine anstrengelser for at klare dine økonomiske problemer, alle dine forbrugsindskrænkninger og din opsparing har ikke hjulpet noget, du er stadig i vanskeligheder, du er ikke kommet videre, du er ikke kommet ud over dine besværligheder — mon han så ikke ville smile lidt ad den problemstilling og svare: ja men når jeg har stået i de vanskeligheder — og I kender årsagerne til det — hvordan ville det så ikke være gået, hvis jeg ikke havde indskrænket mit forbrug? Hvis jeg ikke havde gennemført de foranstaltninger over for min egen økonomi, så var jeg kommet ud i den rene armod.

Det samme gælder i samfundsøkonomien; det isolerede offer er ikke forgæves, men man bør selvfølgelig søge at pålægge sig sådanne ofre, at det virker i tilstrækkeligt omfang efter hensigten. Vi må i den forbindelse ikke glemme, hvor lang tid der end er hengået, siden vi sidst havde en respektabel valutareserve, at det stadig må være målet at tilvejebringe en rimelig reserve af udenlandske betalingsmidler.

Det radikale venstre finder det glædeligt, at der nu synes at være enighed om, at det